

<https://doi.org/10.26565/2074-8167-2024-54-04>
УДК 378.147:81'243]:793.31:78(430:436)

Людмила Василівна Петько

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов і гуманітарних дисциплін
Академії праці, соціальних відносин і туризму Кільцева дорога, 3-А, Київ, Україна, 03187
petkoluda2015@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-6064-2687>

МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ АВСТРО-НІМЕЦЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ «ЛЕНДЛЕР» У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

У статті, крізь призму філософії австро-німецького народного танцю Лендлер (Ländler) з автентичного фільму «Звуки музики» (1965р США), автором продукується процес формування професійно орієнтованого іншомовного освітнього середовища в умовах університету

Розглянуто інтеграцію мультидисциплінарного (як об'єднуючого, інтегруючого зміст навчальних дисциплін), міжкультурного (культура країни, що слугує культурному розвитку особистості студента) та мультисенсорного (залучення всіх органів чуття навчаємих) підходів у процесі формування професійно орієнтованого іншомовного освітнього простору в умовах університету. У статті порушуються проблеми творчого розвитку суб'єктів навчання і виховання, висвітлено концептуальні позиції та експериментальні методики щодо вдосконалення професійно орієнтованого іншомовного освітнього простору в умовах університету, що позитивно впливає на розвиток у студентів професійної компетентності.

Аналіз філософської, психолого-педагогічної та музикознавчої літератури за темою презентованого дослідження дозволив визначити та обґрунтувати теоретичні і практичні аспекти формування ПОІОС в умовах університету на прикладі автентичної кінострічки «Звуки музики», зокрема австро-німецького народного танцю Лендлер з точки зору різних наукових підходів, а також розкрити особливості формування у студентів іншомовної професійної компетентності в умовах навчання у закладах вищої освіти. На прикладі танцю Лендлер автор графічно узагальнює охоплення навчальних дисциплін (вісімнадцять), які причетні до розгляду і вивчення австро-німецького танцю, що став класикою.

Як один із засобів інтерактивного навчання автор розглядає доцільність розучування танцю Лендлер зі студентами, що стимулює у них раніше набуті знання зі спеціальності, як-от у майбутніх хореографів, вчителів початкової освіти та ін., що сприяє засвоєнню ними світових культурних цінностей, розвитку міжкультурного досвіду, налагодженню соціально-комунікативних відносин з однокурсниками, а у майбутньому – професійних контактів.

Ключові слова: іноземна мова, студенти, професійна компетентність, міждисциплінарний підхід, міжкультурний підхід, мультисенсорний підхід, фільм «Звуки музики» (1965, США), танець «Лендлер», професійно орієнтований іншомовний освітній простір.

Як цитувати: Петько Л.В. Мультидисциплінарний підхід до вивчення австро-німецького народного танцю «Лендлер» у формуванні іншомовного професійно орієнтованого освітнього простору. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2024. №54. С. 41-59. <https://orcid.org/10.26565/2074-8167-2024-54-04>

In cites: Pet'ko L. (2024). Multidisciplinary approach to studying the austrian-german folk dance "Ländler" in the formation of professionally oriented foreign language educational space. *Scientific notes of the pedagogical department*. №54. 41-59. <https://orcid.org/10.26565/2074-8167-2024-54-04> [in Ukrainian].

Постановка проблеми.

Пропонована нами наукова робота започаткована серією статей, написаних останніми роками та оприлюднених у провідних вітчизняних і зарубіжних виданнях, присвячених залученню в якості дидактичного матеріалу автентичних кінострічок: «Звуки музики» (1965, США) [58; 59], «Римські канікули» (1953, США) [20] для формування професійно орієнтованого іншомовного освітнього простору (ПОІОП) в умовах університету, результатом яких стали такі публікації автора [10; 11; 12; 14; 16; 17; 18; 19].

У презентованій рецепції, присвяченій австро-німецькому народному танцю «Лендлер» [31], з яким знайомимося у фільмі «Звуки музики» (1965, США) [59], ми намагатимемося охопити мультидисциплінарний, міжкультурний та мультисенсорний підходи у процесі формування професійно орієнтованого іншомовного освітнього простору (ПОІОП) в умовах університету для студентів-хореографів, культурологів, музикантів, педагогів, психологів тощо. Додамо, що нами розроблено дидактичний матеріал для формування ПОІОП у студентів-хореографів [9], але наголосимо, що пропонований навчальний посібник корисний також і для студентів-музикантів, культурологів, через те що будь-який танець супроводжує музика або спів, а це можуть бути народні, історичні, бальні танці (окремим пластом розглядаються танці Латинської Америки), класичні танці, балети, що передбачає вивчення історії музики, бо «в танці відображається емоційно-образний зміст музичних творів» [23].

У нашій рецепції *мультидисциплінарний підхід* виступає об'єднуючим, інтегруючим зміст навчальних дисциплін, не порушуючи їхньої цілісності, які опановують студенти в умовах університету на прикладі студентів-хореографів і музикантів: іноземна мова, кіномистецтво, філософія та історія танцю, історія костюма та його дизайн, хореографія, музичне мистецтво, навчання гри на музичному інструменті (більшість майбутніх хореографів опановують гру на фортепіано), історія західно-європейської музики, оперна та симфонічна музика, церковна музика (хорали, молитовні пісні), вокальна техніка, релігієзнавство, естетика, етика, педагогіка, теорія виховання особистості, психологія, підприємництво), *міжкультурний підхід* (кіномистецтво США, національна культура і традиції Австрії, релігія, національний фольклор, альпійські традиції, архітектура Зальцбурга, австрійсько-німецький народний танець «Лендлер», танець «Лендлер» у мистецтві (живопис, музика), історія походження

та його вплив на розвиток бального танцю – вальсу, творчість західно-європейських композиторів, які присвятили свої опуси танцю «Лендлер») та *мультисенсорний підхід* (залучення всіх органів чуття навчаємих, а також і дотики, – що притаманно танцю, бо студентів намагаємося навчити танцювати «Лендлер»).

Мета статті. У такий спосіб, описана інтеграція навчального матеріалу з різних дисциплін на практичних заняттях з іноземної мови (англійська, німецька) відбувається навколо окресленої нами теми: *розгляд австрійсько-німецького народного танцю «Лендлер» із кінострічки «Звуки музики» (1965, США)* [31; 59], що слугує формуванню професійно орієнтованого іншомовного освітнього простору в умовах університету.

Аналіз досліджень. Н. П. Сеньовська вивчала роль художнього фільму як засобу навчання студентів-педагогів під час вивчення курсу «Педагогіка» [21]; Н. В. Слюсаренко стувала виховну функцію сучасного медійного матеріалу [5]; лінгвосоціокультурний аспект у навчанні іноземної мови, використовуючи міждисциплінарний потенціал автентичного художнього фільму розглядали Л. В. Петько, О. Б. Шонь [25]. Ю. І. Трикашна досліджувала формування англомовної соціокультурної компетентності у майбутніх філологів з використанням автентичного художнього фільму [24]; Г. І. Подосиннікова і К. С. Кривошия обґрунтували використання інтерактивної технології «кіноклуб» і доцільність використання та критерії відбору автентичних відеофільмів (на прикладі кінострічки «The Bohemian Rhapsody» (2018) в інтегрованому формуванні іншомовної комунікативної, професійно-комунікативної та професійно-методичної компетентностей майбутніх учителів [20]; своєю чергою М. М. Воробель, О. В. Романчук і Н. А. Юрко узагальнили сучасні моделі міжкультурних і транскультурних комунікативних процесів вивчення іноземних мов [1]. Л. Г. Котнюк і Т. М. Онопрієнко розглядають автентичні художні фільми як засіб формування комунікативної компетентності студентів [6]; мистецький аспект танцю в кінострічках описала Ен Сірз (Ann Sears) [55], урешті-решт, О. М. Отич студіювала значущість мистецтва у професійному розвитку особистості [7].

Своєю чергою, американські вчені М. А. Bedek, R. J. Gerrig [48] та німецькі дослідники в галузі психології та нейробіології L. Kuchinke, H. Kappelhoff, S. Koelsch [41] описали нейронаукові погляди на музику як важливий

Рис. 1. Трояндова тераса.
Fig. 1. The Rose terrace.

Рис. 2. Венеціанська зала палацу Леопольдскрон.
Fig. 2. The Venetian Salon at Schloss Leopoldskron.

фактор, що викликає емоції у сюжетно-тематичній картині, що оповідається у фільмах.

Також матеріалом для нашої наукової реценції слугували особисті напрацювання автора протягом декілька років, підтвердженням чого слугують ще наші попередні публікації, присвячені розгляду доцільності залучення кінострічки «Звуки музики» (1965, США) в освітній процес [10; 11; 17] при вивченні іноземної мови в умовах університету зі студентами-хореографами, музикантами, культурологами, педагогами, психологами тощо.

Виклад матеріалу. Мюзикл «Звуки музики» (США, 1965) [58; 59], випущений на екрани шістдесят дев'ять років тому, в березні 1965 р., став настільки феноменально популярним, що його назвали «Звук грошей» і охрестили «Монетним двором». Фільм демонструвався в кінотеатрах США чотири роки, врятувавши від банкрутства кіностудію *20th Century Fox* (білет на денний сеанс коштував \$2,50 і \$3,75 у суботу ввечері). Після закінчення демонстрації кінострічки глядачі в залі вставали і декілька хвилин виказували своє задоволення фільмом бурхливими, захопленими оплесками. В Англії «Звуки музики» (США, 1965) користувалися небувалою популярністю, встановивши рекорд прокату: показували протягом 170 тижнів (!) у

кінотеатрах Лондона. Також, додамо, що фільм був дубльований на п'яти мовах [28].

Однією з ключових сцен у фільмі став танець «Лендлер» (Ländler) на балу на честь гості-баронеси, який блискуче виконують головні герої – Марія і барон Георг фон Трапп [31].

Нагадаємо запитання кореспондента адресованого актрисі Джулії Ендрюс під час інтерв'ю: «Якби можна було б повернутися назад у зйомки «Звуків музики», що Ви зробили б із задоволенням?»...(пауза) «Коли Кріс і я танцювали... То було чудове дійство, яке зробив Роберт Уайз», – відповіла актриса через 50 років після зйомок оскарносною кінострічки [53]. Пропонуємо подивитися цей епізод Балу з фільму [31], де змінюються сцени: режисер Роберт Уайз блискуче переносить дію з Венеціанської зали палацу Леопольдскрон на Трояндову терасу (Rose terrace) (рис. 1, 2, 3, 4), тобто відбулася зміна дій усередині епізоду (про що сказала Д. Ендрюс). А ми насолоджуємося танцем «Лендлер» [31] (композитор Р. Роджерс) завдяки його блискучому виконанню зірками світового кіномистецтва Крістофером Пламмером (капітан фон Трапп) і Джулією Ендрюс (гувернантка Марія) в оригінальній хореографії Марка Бро та Ді Ді Вуд, що стало однією з найкрасивіших танцювальних сцен в історії світового кіно.

Рис. 3. Перенос дії на Трояндову терасу.
Fig. 3. Transfer of action to the Rose terrace.

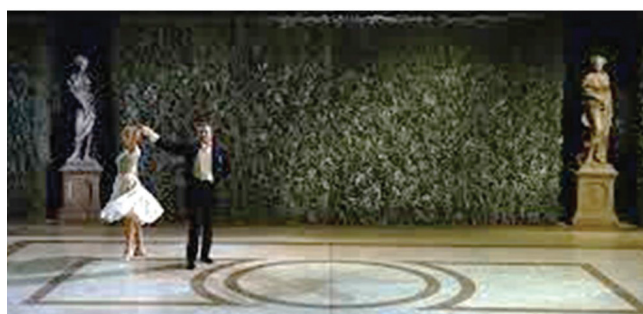

Рис. 4. Лендлер (Дж. Ендрюс і Кр. Пламмер).
Fig. 4. Ländler (Andrews & Plummer)

Рис. 5. «Курт, дозволь мені, добре?...»
Fig. 5. Kurt, do allow me, will you?

Рис. 6. Віч-на-віч: Марія і Капітан.
Fig. 6. Face to Face: Maria & Captain.

Перебуваючи на Трояндової терасі, діти з великою цікавістю спостерігають за танцюючими Вальс гостями, який є аранжировкою пісні «My favorite things» (розмір $\frac{3}{4}$, тональність E-dur). Вальсує і старша дочка Лізель, Фрідріх підхоплює в танці сестру Оркестр починає грати традиційний австрійський народний танець «Лендлер». Курт дуже хоче танцювати і просить Марію навчити його. Вона допомагає хлопчику запам'ятати кроки, що помічає капітан фон Трапп, підходить до сина (рис. 5), замінюючи його в танці. В кадрі залишаються тільки двоє віч-на-віч: Марія і Капітан... (рис. 6) [31].

Не дивно, що як «танець кохання» митці обрали цей австро-німецький народний танець [34]. Ця сцена танцю стає новим поштовхом у розвитку сюжету, дає нам зрозуміти, що вони закохані (історія кохання), між Марією і Капітаном відчутна хімія, водночас пробуджуючи інтерес у глядачів (що ж буде далі?), тобто слугує містком для наступного епізоду фільму.

Епізод з «Лендлером» чудовий в усіх відд носинах. А втім, танці самі по собі є знахідкою для кінематографістів, коли їм потрібно показати ключовий момент у любовній історії. Нан пруження почуттів, які Марія і Капітан намагаються приховати, а може ще не розуміють їх, бо доля поставила їх перед вибором (Капітан-Ба-

ронесса, Капітан-Марія, Марія-присвячення свого життя монастирю, Марія-Капітан), тому почуття знаходять свій вихід у танці «Лендлер», де складно їх не розкрити (рис. 5, 6),

Як слушно зауважує англійська мистецтвознавець Ен Сірс (Ann Sears), розповідання події (кохання героїв) шляхом використання у фільмі «нарративу танцю на прикладі «Лендлера», під час якого капітан фон Трапп і Марія закохуються, можна назвати «піснею кохання» [55, с. 161].

Тож за всіма ознаками нарративної психології, *нарратив у сцені танцю*

«Лендлер» має тривалу тему: згадаємо кінець першої серії фільму, коли Капітан говорить Марії, що він закохався в неї (рис. 7), коли вона під час обіду сіла на соснову шишку, яку навмисно поклали діти на стілець (рис. 8), тобто з першого дня її появи у маєтку фон Траппа і *утворює ціле*. А середовищем, в якому відбулося представлення нарративу (музика, міміка, жести, рухи), тобто «впорядкована комбінація із них» [30, с. 42], став танець «Лендлер» (рис. 9), що дозволяє формувати у студентів наукові уявлення про основні теоретичні засади, особливості, принципи і техніки нарративної психології та психотерапії, визначення системи цінностей життя у якому є сенс (за В. Франклом) [30] та їх переосмислен-

Рис. 7. Обід. «Закохався...».
Fig. 7. Dinner. "Fell in love..."

Рис. 8. Соснова шишка.
Fig. 8. Pine cone.

Рис. 9. Лендлер.
Fig. 9. Ländler.

Мал. 10. К. Пламмер.
Fig. 10. Ch. Plummer.

Мал. 11. Запрошення до танцю.
Fig. 11. Invitation to the dance.

Мал. 12. Емоції.
Fig. 12. Emotions.

ня, про що ми писали раніше в статті «Вивчення гендерних ролей та взаємовідносин у сім'ї зі студентами ВНЗ на практичних заняттях з іноземної мови»: подолання депресивного стану у дітей капітана фон Траппа і вихід із екзистенціального конфлікту, в якому перебуває сам барон фон Трапп після смерті дружини [10, с. 116].

Зазначимо, що стверджувати про те, що саме музична інформація, яку закладено в «Лендлері», домінує «в інтерпретації сцени фільму» ми не можемо, але водночас саме ця сцена слугує «доказом візуального домінування» під час перегляду фільму «Звуки музики» (1965), де «емоційні ефекти музики слідує за візуальними враженнями», через що «музика модулює емоційні переживання, викликані фільмом, часто посилюючи інтенсивність таких переживань» [41].

У контексті сказаного, зазначимо що Ернест Леман, який написав сценарій до фільму «Звуки музики» (1965), за освітою психіатр, тобто – «терапевт людської душі», що безумовно сприяло для глибоко висвітлення внутрішнього світу героїв, їх ідентифікації в кінострічках, що стали одними з кращих в історії кіно: «Вестсайдська історія» (1961) була відзначена 10 нагородами «Оскар» (1962), «Звуки музики» (1965) – 5 статуєток «Оскара» (1966), «Хто бо-

їться Вірджинії Вулф?» (1966) – 5 відзнак премії «Оскар»

Режисери для подачі образу барона фон Траппа, якого блискуче зіграв

К. Пламмер (рис. 7), уживають багато прийомів, які зазвичай використовуються

для підкреслення краси та чуттєвості жінок, наприклад м'який фокус (що ми бачимо і під час танцю); заблоковані сцени, щоб капітан фон Траппа можна було знімати довгими кадрами, де він стоїть майже абсолютно нерухомо (випромінюючи фантастичну хімію, чуттєву привабливість, спокійно демонструючи свою силу і маскуліність, несе свою самоцінність як особистість, він – публічна людина), дозволяючи камері милуватися ним (мал. 10, 13; 14). Як зазначає *The Guardian*, образ Капітана створений на екрані К. Пламмером, робить його «найсексуальнішим офіцером в історії ВМС» [56].

У цьому танці легендарної пари прекрасне все: як Марія і Капітан рухаються, демонструючи приголомшливі оберти, не роз'єднуючи рук, дивлячись в очі одне одному, що від глибокого зворушення перехоплює у них подих (у нас також, бо від цього моменту складно сформулювати свої відчуття).

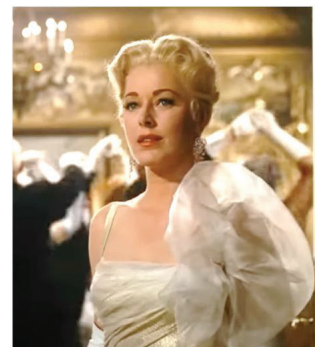
Ми, глядачі, просто споглядаємо цей танець, але коли він закінчується, настає тиша, сту-

Мал. 13. Тільки двоє.
Fig. 13. Only Two.

Мал. 14. Почуття в танці.
Fig. 14. Fillings in the dance.

Мал. 15. Баронеса.
Мал. 15. The Baroness.

денти мовчазно дивлять на екран, бо від отриманих емоцій перехоплює дух. Просимо студентів охарактеризувати психологічний стан наших героїв, то їм треба час для переосмислення побаченого, перебуваючи у захопленні від цього мовчазного дійства, яке відбулося під час Лендлера.

Отже, у танці відбулося невербальне спілкування наших героїв, де слова не були потрібні. У фізіологічному розвитку людини спочатку був рух і набагато пізніше з'явилася мова. Тут треба звернутися до кінетики – науки про рух людини, і розглянути кінетичний імідж – те «враження, яке справляє людина на оточуючих своїми позами, жестами, силуетами і рухами» [3], тобто мова тіла, у нашому випадку те, що невербально продемонстрували під час танцю Дж. Ендрюс і К. Пламмер (а Лендлер – це парний танець), змусило «глядачів повірити, що таке кохання можливе, і воно є, але лише щасливі знаходять його» [26].

Як сказано було вище, студентам складно відразу сформулювати свої відчуття і надати характеристики стосовно цієї сцени, тому намагатимемося розглянути кінетичний імідж пари під час виконання «Лендлера».

Хореографія танцю для кінострічки, яку запропонували Ді Вуд і Марка Бро, вишукана. Спочатку Марія побоюється танцювати з Георгом фон Траппом (мал. 11, 12). Її рухи, вираз обличчя невербально говорять нам про це. Дівчина вважає, що це неправильно, бо викликає почуття, яких вона не повинна відчувати ні до нього, ні до будь-якого іншого чоловіка. Водночас, коли Марія мовчазно подає руку Капітану, на його обличчі – вираз полегшення (мал. 12), бо він залишив поважних гостей, баронесу Шредер, на честь якої організовано бал у палаці, побачивши дітей і танцюючу Марію з Куртом на Трояндовій терасі, робить спонтанний вчинок: запрошує до танцю гувернантку, що на нашу думку, стало ключовою точкою в житті сім'ї Георга фон Траппа і Марії.

У такий спосіб, сценою з Лендлером митці кінострічки показують, що доля фон Траппа

тісно пов'язана з любов'ю до Австрії, його батьківщини, і з Марією.

Коли Георг танцює з Марією, він думає лише про неї. Все, що він бачить, – тільки вона (*повна увага та концентрація на партнерші*). Коли вони разом роблять руками «арки» і «вікна», електрика пронизує їх, хімія зашкалює, бо під час танцю вивільняються гормони щастя (ендорфіни), що безпосередньо впливає на емоційний та психологічний стан наших героїв, змінює його на краще. Вони посміхаються, випромінюючи щастя.

Неочікувано на терасу виходить Ельза (мал. 15), коли Капітан і Марія починають обертатися, невіддивно дивлячись одне на одного (мал. 14; 16; 17), що підсилює їх почуття (і глядачів також) саме завдяки цьому «розтягуванню» у часі обертів пари з акцентом на деталях і крупному плані Марії та Георга. Баронеса миттєво зчитує за позами і жестами внутрішній стан Марії та Георга і усвідомлює, що вона стала зайвою на святі, влаштованому на її честь (мал. 15).

Гувернантка збентежено дивиться на Георга (мал. 16), боючись, що не зможе зупинитися, відчуваючи його сильний (домінуючий емоційний) погляд (мал. 17, 18, 19), який змушує її подивитися на нього і визнати, що вона насправді відчуває: Марія дивиться прямо в очі Георга й її страхи збуваються – вона глибоко і безповоротно закохана в капітана фон Траппа, а він у неї [58].

Марія перебуває у стресі, відчуває дискомфорт, охоплює руками голову (мал. 20), водночас якби захищає себе, тіло зажате, плечі трохи опущені і зведені до переду, міміка обличчя викazuje страх, який на мал. 22 переходить у «страх успіху», що притаманно тільки жінкам, описаним вперше М. Хорнер, як-от: «втрата значущих стосунків» та «соціальне відторгнення», а гендерна психологія трактує такий стан як «мотивація страху» або «уникнення успіху» [10, с. 117]. Репліка Баронеси: «... that was beautifully

Мал. 16. Великі віна руками.
Fig. 16. Big windows with hands.

Мал. 17. Оберти в танці.
Fig. 17. Turns in dance.

Мал. 18. Розгубленість.
Fig. 18. Dismay.

Мал. 19. Марія.
Fig. 19. Maria.

Мал. 20. Страх.
Fig. 20. Fear.

Мал. 21. Барон фон Трапп.
Fig. 21. Baron von Trapp.

Мал. 22. Троє.
Fig. 22. The three.

done. What a lovely couple you make! (Це було чуа дово... Яка ви гарна пара!) [59, t=1.32.37].]) піда силуює острах та емоційний стан Марії.

Притому у фон Траппа рух тіла завжди граціозний, вертикальна постава

(груди виведені вперед, плечі розслаблені та злегка відведені назад, голова піднята, підборіддя підняте вгору, живіт не випирає) – це силует стабільності, чоловік виглядає статусно (мал. 18, 22). Весь час він дивиться на Марію прямо (і під час танцю, і в кінці сцени) (мал. 11, 13, 18, 21), йдеться про прямий візуальний контакт (погляд «очі в очі») (мал. 14, 17, 18), що є одним з найсильніших за своєю дією та значенням, бо несе чіткий запит партнеру щодо обов'язкової відповіді, якої так злякалася Марія, бо відповідь є – вона кохає Георга.

Це той момент, коли Капітан розуміє, що хоча поряд з ним витончена, досвідчена, чудова, забезпечена жінка (Ельза), але він хоче, щоб з ним була бідна черниця. Це найромантичніший епізод. Вони танцюють, отримують насолодження, дивляться одне одному в очі, виказуючи свої почуття...

Своєю чергою, Георгу та Марії доводиться дуже обережно поводитися на людях, якби він доторкнувся до неї фамільярно, виник би скандал. Але танець завжди був «лазівкою», де можна виказати або проявити почуття до партнера [47]. Тому, танцюючи з гувернанткою на публіці, нібито щоб продемонструвати кроки своїм дітям, Георг отримує декілька безперервних хвилин насолодження, щоб доторкнутися до Марії та бути поруч із нею, не викликаючи ні в кого обурення, коли вони обоє вперше визнають свої почуття, яких так не приховуючи, злякалася Марія, зупинившись під час танцю [56].

Лендлер – це близькість двох тіл у танці, неймовірна тактильність завдяки рукам, які партнери практично не роз'єднують

(мал. 13; 14). А після танцю «...нас в'яже, хіба павутинка мелодії» [4].

Слід звернути увагу на те, що Лендлер (Ländler) – старовинний селянський парний круговий танець, його витоки йдуть із 17 століття. У різних провінціях та регіонах Австрії, Німеччині, Швейцарії танець дещо відрізняється з-за своїх особливостей. Стає одним із найпопулярнішим танцем західноєвропейської еліти з середини 18 століття. Він виконується у розмірі $\frac{3}{4}$, для нього характерний ковзаний крок, обертання партнерки, а також одночасне кружляння обох партнерів у різних напрямках. Довгий час Лендлер зазнавав гоніння з боку церкви, оскільки вважалося неприпустимою така близькість танцюючих у Лендлері, а взяти партнерку за руку того часу вважалося порушенням усіх правил пристойності. Пропонуємо подивитися виконання танцю австрійським народним танцювальним колективом з міста Рамзау ам Дахштайн (Штирія, Австрія) [27], а також додаємо рисунок самого танцю [60], крім того для розучування Лендлера рекомендуємо використовувати відео [44; 57].

Дослідники зазначають, що саме від Лендлера походить сучасний вальс, адже його танцювальний характер та хореографічний образ вміщує всі елементи, якими позначений вальс, а завдяки виділенню певних характерних рис (ковзаючі кроки та плавні обертальні рухи) поступово став його прототипом [37, с. 64].

Уважаємо за потрібне також зауважити, що у творчості видатних західно-європейських композитрів присутній Лендлер: В. А. Моцарт [45], Ф. Шуберт [54], Людвіг ван Бетховен [29], Ф. Ліст [42], Г. Малер [43].

Танець колись був одним із небагатьох способів спілкування чоловіків і жінок на публіці. Ендрюс і Пламмер не просто роблять традиційний повільний танець красивим, а в їхніх рухах є легка ніжність, тонка сексуальність, що випромі-

нюється за допомогою витонченої мови музики, танцю та натяків – це чудово. Ми бачимо зріле кохання, і це робить його ще більш привабливим.

Отже, у танці Лендлер вони зміцнили «на-явні стосунки» [3] і сприйняття кінетичного іміджу цієї пари відбувається на рівні реп-тильного мозку (область мозку, що відповідає за сенсорно-моторні реакції), бо враження від поз і рухів у рази сильніше, ніж від слів. І це зчитується оточуючими миттєво (на прикладі Баронеси, яка вийшла раптово на терасу (мал. 15, 22), а відтак впливає на життя героїв фільму. Можна говорити правильні слова і бути наполегливими на вербальному рівні, але тіло видаватиме невпевненість, занепокоєння чи, скажімо, сумніви. Сказане ілюструє коротка розмова про погоду під час повернення Капітана і Баронеси з Трояндової тераси до гостей після Лендлера)

Baronesse: All that needless worrying, Georg.

You thought you wouldn't find a friend at the party.

Captain: A bit **chilly** out tonight, isn't it? -Oh, I don't know.

Baronesse: It seemed rather **warm** to me [59, t=1.33.02].

Йому – прохолодно-*chilly* (кінетика Капітана продукує неприховане збентеження після танцю, він глибоко дихає, довільно подає руку Баронесі, підтягуючи даму до себе, але далі не він веде жінку (хоча б підтримуючи за лікоть), а його рука спирається на її руку (мал. 23); оглядається не головою, а поворотом усього тіла, шукаючи очима Марію, не слухає про що говорить Баронеса (мал. 24); торкається свого обличчя, тобто відчуває ніяковість через свої так відверто виказані почуття до Марії, а також за танець з гувернанткою, чим фон Трапп порушив загальноприйняті норми свого середовища (мал. 25), а потім кидає на Ельзу виразний погляд, добре що вона його не побачила (мал. 26), який красномовно передає його внутрішнє ставлення до неї барона...

Ельза на запитання Капітана, чи не стало «прохолодно-*chilly*», відповідає, що їй «тепло-*warm*» (Баронеса намагається домінувати в діалозі, виказуючи це поглядами, жестами, мімікою (мал. 23, 26), але її погляд і міміка на мал. 24, 25 виказують тривогу, напругу, хвилювання, розчарування, розпач. Коли пара заходить до зали жінка вгамовує себе і знову домінує в діалозі. Але це точно не допоможе їй у подальшому досягти цілей: вийти за Георга фон Траппа, а дітей здати до інтернату.

Історик з мистецтва Гейл Кассінг (Gayle Kassing) слушно зауважує, що танець був частиною публічного ритуалу залицяння протягом століть [56] і це є дуже вагомою причиною, чому сцена «Лендлера» закінчується тим, що баронеса Шредер відверто виказує занепокоєння від того, що вона щойно побачила (мал. 15, 22, 24, 25, 28). Цей танець став не просто приємним романтичним моментом, він дає зрозуміти, що Марія та Георг закохані.

До того ж положення тіла, жести, вирази обличчя, контакт очей (очі- в очі), одяг, зачіска та поведінка акторів, навіть в архітектурі місця епізоду Балу (Венеціанська зала палацу і Трояндова тераса зі скульптурами, – все слугує просторовій візуалізації учасників і споглядачів цього епізоду, бо парагіппокампальна звивина головного мозку людини переважно реагує на сцени саме з просторовим розташуванням, причому дослідження нейровізуалізації людини продемонстрували існування функціонального місця в задній її частині, відомого як область парагіппокампу, яка більше реагує на візуальні сцени, забезпечуючи процеси зорового сприйняття. Також у мозковій звивині знаходиться «парагіппокампальна ділянка місця» [8; 35, с. 294], що має значення для розпізнавання побаченого, бо парагіппокампальна звивина бере участь у розпізнаванні зору, при цьому важливу роль відіграє «зона парагіппокампального місця» [8], діяльність якої пов'язана з переглядом ландшафтів та просторів, викону-

Мал. 23. Після танцю.
Fig. 23. After dancing.

Мал. 24. Де Марія?
Fig. 24. Where is Maria?

Мал. 25. Ніяковість.
Fig. 25. Abashment.

Мал. 26. Погляд Георга.
Fig. 26. Georg's look at Elsa.

ючи вищу когнітивну функцію розпізнавання, вступає в дію лише після чуттєвого сприйняття і стосується ідентифікації або класифікації побаченого, де відбувається мовчазний діалог героїв у танці, в якому «знаходить вираження внутрішній світ людини як представника певного соціального прошарку національно-культурної спільноти» [6]. Марія зупиняється і говорить, що забула як далі танцювати... вона розгублена і розуміє, що її кохання до барона – нездійснена мрія, бо вони з різних соціальних прошарків (мал. 18, 22, 28). Сказане також чітко простежується і в одязі Марії та Баронеси: ми розуміємо, що хоча гувернантка й одягнула свою найкращу сукню, але вона не може конкурувати з аристократичним золотим бальним вбранням Баронеси (мал. 26, 27).

Але після танцю ми вже бачимо зовсім іншу Марію (в ній прокинулася чуттєвість (мал. 19, 28, 29), також змінився і Капітан (він побачив в Марії жінку (мал. 21, 24, 27, 29).

Як слушно зауважує О. М. Отич, мистецтво, у силу своєї універсальності, невичерпності тематики й різноманітності видів, жанрів та напрямів, може слугувати джерелом, основою і засобом професійного розвитку особистості на кожному з його етапів [7, с. 332], вивчаючи іноземну мову зі студентами на прикладі кінострічки «Звуки музики», зокрема в даній рецепції розгляд епізоду з танцем «Лендлер», діапазон залучення до майбутніх професій і навчальних дисциплін, які вони опановують в умовах закладів вищої освіти, вражає (мал. 33).

На жаль, Марія не встигла змінити свою сукню (дирндль) на прохання фон Траппа, щоб залишитися на балу (мал. 28, 29), їй завадила в цьому Баронеса. На бал гувернантка одягла наряд дріндль, що є одним із символів німецької культури вважається, що складається з довгої спідниці, ліфа, кофти та фартуха.

Тому, прийшов час перейти до короткого екскурсу в історію костюма, розглянути таке цікаве жіноче вбрання.

Дірндль [dirndl] на баварському діалекті – «молода сільська дівчина» [2], носили цей наряд жінки з німецькомовних сільських альпійських регіонів Німеччини (Баварії), Австрії (Тіроль), Швейцарії. Сам дирндль з'явився у 70–80 х роках XIX століття, будучи традиційним одягом прислуги та альпійських селянок, але його природна чарівність органічно вписалася в жіночу європейську моду, через що він досі популярний. Блуза з вирізом і рукавами (короткі або довгі), прикрашеними мереживом і вишивкою, не ховає плечі та шию, а корсет або відкритий жилет підкреслюють фігуру (мал. 30). Спочатку довжина спідниці була такою, щоб поділ був за 27 сантиметрів від підлоги (мал. 31).

Його традиційно одягають у національні свята, під час Октоберфесту в Мюнхені, працюючи дівчата у сфері туризму і пивних садах (мал. 32).

Прекрасні майстер класи англійською мовою щодо пошиву сукні Dirndl пропонуємо у відео [32; 36], бо цей наряд викликав інтерес у студенток.

Розглядаючи стадію професійного навчання виділяють два напрями впливу мистецтва на професійний розвиток майбутнього фахівця: *професіоналізуючий* (в умовах професійної мистецької, мистецько-педагогічної та професійно-художньої освіти) і супутній, «*фасилітуючий*» (в умовах підготовки фахівців немистецьких спеціальностей). Тому, визначальною ознакою мистецької освіти є інтегративність її змісту, що ґрунтується на об'єднанні навколо домінантного різновиду мистецтва інших його видів і вивченні їх у взаємозв'язку й взаємозалежності із цим різновидом. Завдяки цьому створюється широке і багатогранне мистецьке освітнє середовище професійної підготовки майбутнього фахівця, що забезпечує різнобічність і гармонійність його професійного розвитку [7, с. 333], своєю чергою стає складовою у формуванні професійно орієнтованого іншомовного середовища в умовах університету (мал. 33).

Мал. 27. Після танцю
Fig. 27. After dancing.

Мал. 28. «Я одягнена невідповідно».
Fig. 28. «I'm not suitably dressed».

Мал. 29. «Можете переодягтися».
Fig. 29. «You can change».

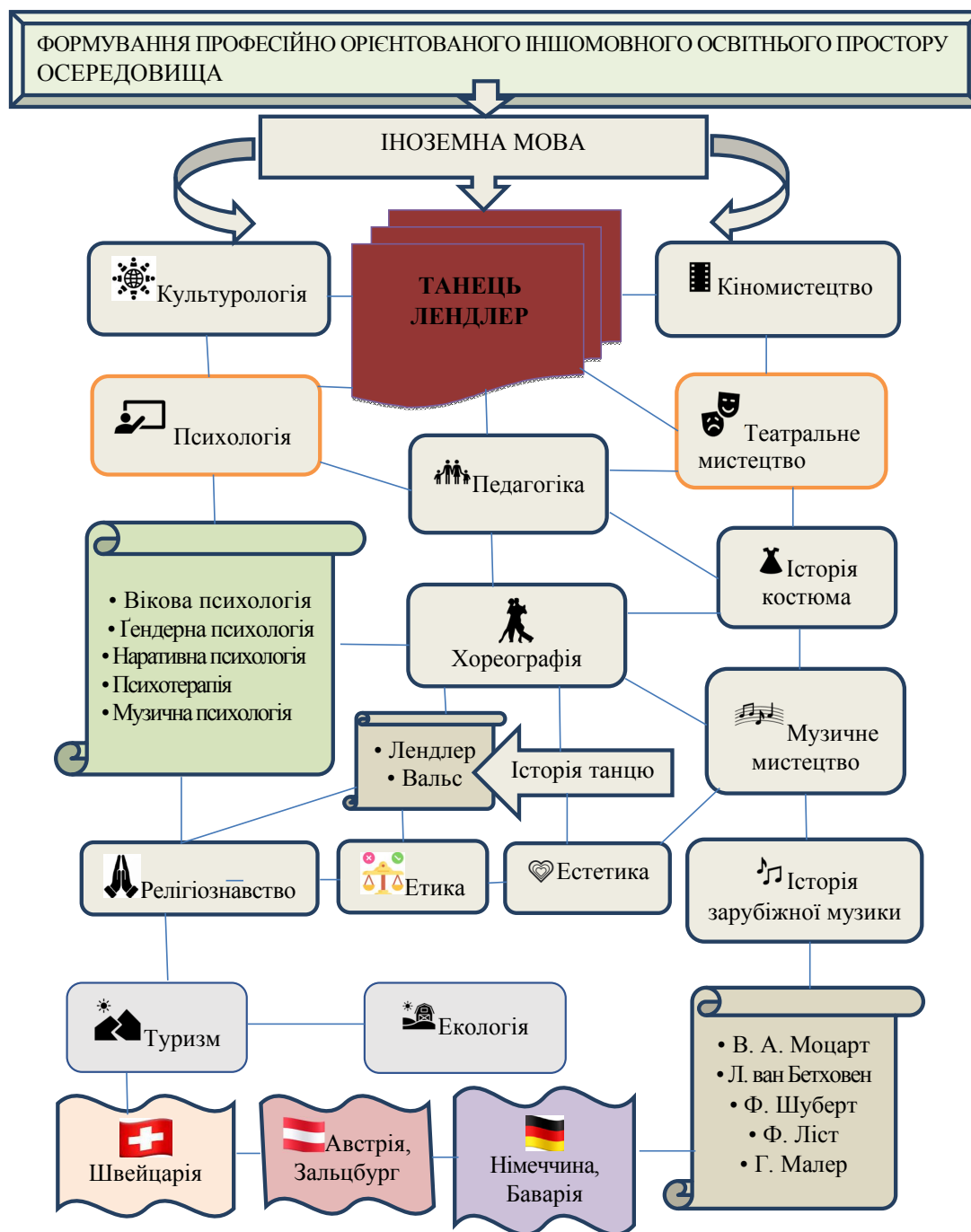
Мал. 30. Сукня Марії.
Fig. 30. Maria's dress.

Мал. 31. Марія, Діріндл.
Fig. 31. Maria. Dirndl.

Мал. 32. Діріндл. Сучасні дівчата.
Fig. 32. Dirndl. Modern Girls.

Мал. 33. Структурний формат мультидисциплінарного підходу у формуванні професійно орієнтованого іношомовного освітнього простору на прикладі танцю «Лендлер».

Кадр 1.

Кадр 2.

Кадр 3.

Кадр 4.

A

- The women look so beautiful.
- I think they look ugly.
- You just say that because you're scared of them.
- Silly, only grown-up men are scared of women.
- I think the men look beautiful.
- How would you know?

B)

- Why didn't you children tell me you could dance?
- We were afraid you'd make us all dance together.
- The Von Trapp Family Dancers.

C)

- I'd like to stay and taste my first champagne. Yes?
- NO!

D)

- What's that they're playing?
- It's the Ländler. It's an Austrian folk dance.
- Show me.
- Kurt, I haven't danced that since I was a little girl.
- Oh, you remember. Please?
- Well.
- Please.

All right. Come on over here.

- Now you bow, and I curtsy.
- Like this?

E

- That was beautifully done. What a lovely couple you make.

- Yes. I think it's time the children said good night.

- Yes, we'll be in the hall in a moment. We've got something very special prepared.

- Right? [Brigitta] Right.

F)

- All that needless worrying, Georg.
- You thought you wouldn't find a friend at the party.
- A bit chilly out tonight, isn't it?
- Oh, I don't know. It seemed rather warm to me.

J)

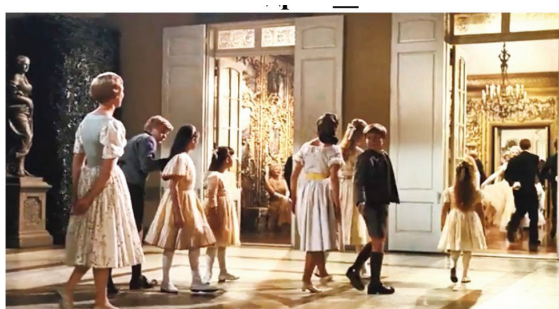
- I don't remember any more.

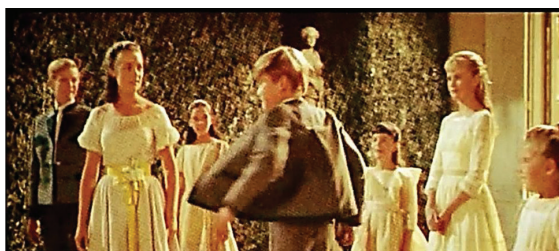
Кадр 5.

Кадр 6.

Кадр 7.

Кадр 8.

Повертаємося до сцени з Лендером, створюємо уявлену ситуацію, що всі студенти групи присутні на балу на честь баронеси Ельзи Шредер, де треба танцювати, звертаємося до студентів-чоловіків: як запросити на танець англійською? (це викликає пожвавлення серед хлопців і дівчат, дівчата в очікуванні запрошення до танцю):

ВПРАВА 1. *Відпрацьовуємо вирази запрошення до танцю в парах:* Excuse me, I would like to invite you to dance with me (Перепрошую, я б хотів запросити вас на танець зі мною); May I invite you to dance? (Чи можу я запросити вас на танець?); Let me invite you to dance (Дозвольте запросити вас на танець); Are you dancing tonight? I'd like to invite you to dance. (Ви танцюєте сьогодні? Я б хотів би запросити вас на танець); Would you like to dance with me? (Чи не хотіли б ви потанцювати зі мною?) [22].

Але запрошена дівчина може прийняти чи відхили пропозицію, вживаючи такі речення парах (запрошення – відповідь):

(*позитивна відповідь*) Sure, it would be my pleasure to dance with you; Absolutely, I'd love to dance with you!; Sure, let's dance!; Yes please, I would love to join you for a dance!; I'm ready to move and groove with you!

(*негативна відповідь*): I'd love to, but I've already promised another person; Sorry, but I'm not dancing tonight; Not right now, thanks. Maybe later?; I'm afraid I have to decline; Sorry, but I can't not dance today, thanks [22].

ВПРАВА 2. Прочитайте уважно наведені пароворуч міні-діалоги з кінострічки «Звуки музики» (1965, США). Поєднайте їх з кадрами з фільму (один кадр зайвий), *наприклад: кадр 1 – А та ін..* Такий вид роботи має за мету: 1) перевірку розуміння студентом змісту фільму іноземною мовою; 2) розвиток критичного мислення; 3) стимулювання пам'яті і когнітивного компоненту;

4) розуміння важливості діалогу в міжлюдській комунікації.

ВПРАВА 3. Мета: сфокусувати увагу студентів на ключових моментах епізоду «Бал. Лендлер»; індивідуальна та фронтальна робота. Інструкція: While you are watching *The Ländler Dance* episode of the movie "The Sound of Music", match the pictures to their numbers according to the order they appear on the screen.

Завершується виконання вправи фронтальною перевіркою порядку номерів зображень і коротким обговоренням кадрів.

ВПРАВА 4. Стимулюємо студентів надати відповіді на запитання.

1. What is the dance in *the Sound of Music*?
2. Is the Ländler a real dance?

3. Is the Ländler a waltz?

4. What happens when Maria and the Captain dance together?

ВПРАВА 4. Кому підходять подані нижче характеристики:

- 1) ...good social standing, ...luxurious lifestyle;
- 2) ...true and loyal friend;
- 3) ...spunky, opinionated, warm, resourceful;
- 4) ...the trickster, ...full of mischief
- 5) ...grace and aloof charm:

ВПРАВА 5. *Are the sentences true or false?*

Answer

1. A dirndl is a traditional feminine dress worn in Austria, South Tyrol and Bavaria.

True False

2. While we love Maria's pretty dirndl (traditional Austrian dress), the Baroness' shimmering organza gown wins hands down.

True False

3. Maria tells Georg that she fell in love with him when he was singing "Edelweiss".

True False

4. As a nun, Maria is supposed to have some romantic feelings.

True False

5. The Captain finds himself much happier with both his life and his relationship with his children.

True False

Залучаємо студентів до дискусії. Students discuss «What makes a great dance?» (*Студенти дискутують: «Що робить танець чудовим?»*).

Просимо студентів навести приклади із кінострічок, де танець став класикою (наприклад, очікувана відповідь: фінальний танець із кінострічки «Брудні танці» (1987, США у блискучому виконанні Патріка Суейзі і Дженніфер Грей [33]).

Висновки. Підсумовуючи зазначимо, що використання автентичних кінострічок у процесі формування професійно орієнтованого іншомовного освітнього простору, ми розглядаємо як практичне і загальнодоступне джерело автентичної іноземної мови, зокрема англійської. Крім того, багаторічний власний досвід дозволяє стверджувати, що описаний міждисциплінарний підхід може бути ефективним у засвоєнні ІМ студентами, оскільки залучається широкий спектр інноваційних технологій навчання іноземної мови (структурний формат мультидисциплінарного підходу у формуванні професійно орієнтованого іншомовного освітнього простору на прикладі танцю «Лендлер» представлено на мал. 33). На завершення наголосимо, що вивчення будь-якої проблеми, яви-

ща, факту, предмету тощо на межі декількох навчальних дисциплін, як у запропонованій нами рецепції на прикладі австро-німецького народного танцю «Лендлер» з американської кінострічки «Звуки музики» (1965, США), формує у студентів професійну компетентність засо-

бами ІМ у створеному музичному середовищі, стимулює студентів до самостійної діяльності, викликає у них високу мотивацію до навчання, спонукає до творчого пошуку і продукування креативних ідей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Воробель М. М., Романчук О. В., Юрко Н. А. Сучасні моделі міжкультурних і транскультурних комунікативних процесів вивчення іноземних мов. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 78. С. 38–44. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.78.6>
2. Дірндль. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B4%D0%BB%D1%8C>
3. Дуганова Ю. Для красивої постави, впевненості і успішної кар'єри – українська кінетик Юлія Дуганова про новий напрям у саморозвитку. *Суспільство*. 28 August, 2023. URL: https://destinations.ua/uk/social/Social/1161-ukrainian-kinetic-expert-yuliia-duganova-about-a-new-direction-in-self-development#google_vignette
4. Калинець Ігор. Після танцю / Калиновий герб: збірка поезій. Суми, 2019.
5. Кузьменко В. В., Слюсаренко Н. В. Використання телевізійного контенту в процесі формування особистості: історія та. реалії сьогодення. *Педагогічний альманах: зб. наук. пр. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. Вип. 46. С. 10–18.*
6. Котнюк Л. Г., Онопрієнко Т. М. Використання автентичних художніх фільмів як засобу формування комунікативної компетенції студентів. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 2 ч. (96)*. 2011. С. 380–385.
7. Отич О. М. Мистецтво у професійному розвитку особистості. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. Вип. 11. Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2006. С. 331–337.*
8. Парагіпокамपालна звивина: будова, функції та хвороби. *Sanomedica*. URL: <https://uk.sanomedica.com/%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%BF%D0>
9. Петько Л. В. Англійська мова для студентів-хореографів. Дидактичний матеріал для практичних занять та самостійної роботи студентів з іноземної мови зі спеціальності 6.020202 «Хореографія»: навч. посібник для студентів та викладачів ВНЗ. Київ: Талком, 2016. 169 с. : іл., портр.
10. Петько Л. В. Вивчення гендерних ролей та взаємовідносин у сім'ї зі студентами ВНЗ на практичних заняттях з іноземної мови. *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць [за ред. А.Й.Капської]. Вип. 14 (частина II). Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. 2012. С. 112–123. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7871>*
11. Петько Л. В. Виховний і професійний аспекти музично-педагогічної спрямованості навчання іноземної мови студентів ВНЗ у системі музично-педагогічної освіти. *Музика та освіта: науково-методжурнал / засн. МОН України, НАПН України, Київська дитяча академія мистецтв; гол.ред. Л. М. Масол. Київ : Педагогічна думка, 2013. № 3. С. 14–18. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7872>*
12. Петько Л. В. Виховний потенціал методу ситуативного аналізу («Case study» method) у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету. *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання : зб. наук. пр. ; за ред. академіка В. І. Бондаря. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. Вип. 27. С. 133–140. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/9455>*
13. Петько Л. В. Лінгво-педагогічний потенціал кінострічки «Римські канікули» (1953) у професійно-особистістному становленні студентів. *Педагогічний альманах: зб. наук. пр. ; редкол. В. В. Кузьменко та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. Вип. 48. С. 157–165. URI : <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/34667>*
14. Петько Л. В. Міжкультурна компетентність студента закладу вищої освіти як складова його професійної майстерності (на прикладі використання автентичних фільмів). *Наукові новачі та передові технології в парадигмі інноваційного розвитку суспільства у викликах сьогодення (до Всесвітнього дня науки в ім'я миру та розвитку «Фундаментальні науки на користь сталого розвитку» 10 листопада 2022 року): матеріали міжнародної конференції (Кривий Ріг, Кропивницький, 10 листопада 2022 р.). ЦП «Компринт», 2022. С. 67–72. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/41104>*
15. Петько Л. В. Національний компонент у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету. *Наукові записки : [зб. наук. ст.]. 2014. Вип. CXVII (117). С. 125–135. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7830>*

16. Петько Л. В. Педагогічні та виховні ідеї В. О. Сухомлинського у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»* (Ніжинський держ. ун-т імені Миколи Гоголя); за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. № 3. С. 181–187. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/8407>
17. Петько Л. В. Стимулювання готовності майбутніх соціальних педагогів до виховної роботи у процесі вивчення іноземної мови у ВНЗ (на прикладі кінофільму «Звуки музики» («The Sound of Music»), США, реж. Уайз, 1965 р.). *Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому середовищі*: зб. наук. праць № 9 (11). Київ: Ун-т «Україна». 2012. С. 84–95. URL <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7446>
18. Петько Л. В. Фільми іноземною мовою у формуванні ПОІНС для студентів-біологів. *Критичний підхід у викладанні природничих дисциплін : матеріали міжн. наук.-метод. конф.* (Київ, 14 листопада 2018 року) ; укл. : О. П. Галай [та ін.]. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. С. 118–124. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/21837>
19. Петько Л.В. Шляхи формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів мистецьких спеціальностей ВНЗ у процесі фахової підготовки. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*: зб. наук. пр. Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини [ред. кол.: Побірченко Н. С. (гол.ред) та ін.]. Умань: ПП Жовтий О. О., 2012. Випуск 6. Ч. 3. С. 57–62. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7445>
20. Подосиннікова Г. І., Кривошня К. С. Технологія інтерактивного навчання «Кіноклуб» у підготовці майбутніх учителів англійської мови. *Іноземні мови* 2022. 2. С. 32–46.
21. Сеньовська Н. Л. Художній фільм як засіб навчання студентів-педагогів під часу вивчення курсу «Педагогіка». *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету*. Серія: педагогіка. 2016. № 3. С.202–208.
22. Стрельчук В. I'll dance and tell my friends: як говорити про танці англійською мовою. Перший Кембріджський центр. 28.04.2023. URL: <https://cambridge.ua/uk/blog/o-tantsakh-na-angliyskom-yazyke-slova-vyrazheniya-idiomy/>
23. Телих Н. М. Танець – як вид мистецтва: лекційне заняття. *Всеосвіта. Мистецтво*. 05.05.2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/tanec-ak-vid-mistectva-266120.html>
24. Трикашна Ю.І. Формування англомовної соціокультурної компетентності у майбутніх філологів з використанням автентичного художнього фільму : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2017. 394 с.
25. Шонь Олена. Художній фільм у навчанні англійської мови: лінгвосоціокультурний аспект. *Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: освіта, наука, культура*: збірник наукових праць / за заг. ред. А. Г. Гуздяняна, О. В. Ковтун. Київ: Аграр Медіа Груп, 2016. URL: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/23664>
26. Aine B. My Habitual Journey In To Paradise. *Cinematically Speaking*. November 26, 2020. URL: <https://filmhistoryandreviews.wordpress.com/>
27. Austrian folk dance Ländler (Ramsau). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-nETIE3Vj0k>
28. Bathel Joan. 'The Sound of Music'. Biggest Money-Making Movie of All Time – How Come? *The New York Times*. November 20, 1966. URL: <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/packages/html/movies/bestpictures/music-ar.html>
29. Beethoven L. 7 Ländler in D Major, WoO 11 - Olli Mustonen Piano. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=org84wPWoe>
30. Bezdek Matthew A., Gerrig Richard J. Musical emotions in the context of narrative film. *Behavioral and Brain Sciences*. Vol. 31. Issue 5. October 2008. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0140525X08005323>
31. Dancing Scene – The Ländler Austrian Folk Dance. *The Sound Of Music* (1965). Movie clip. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3OCKvJYAFYw>
32. Dirndl Dress Part 1 | Burda Style 7057. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ScLX0SvSo7s>
33. Dirty Dancing – *Time of my Life* (Final Dance), 1987, USA. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WpmlL-PAcRQo>
34. Entrées récentes. Laender. URL: <https://ua-bal.livejournal.com/9070.html>
35. Epstein Russell A., Ward Emily J. How Reliable Are Visual Context Effects in the Parahippocampal Place Area? *Cerebral Cortex February* 2010, Vol. 20. No 2, pp. 294 –303.
36. How to Sew a Dirndl | Step-by-Step Tutorial. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Zrxe0-ldyV4>
37. Klingenberg F. Unsterblicher Walzer : die Geschichte des dt. Nationaltanzes / F. Klingenberg. 2. Aufl. Wien : Frick, 1943. 106 p.
38. Komarovska O., Vlasova V., Pet'ko L., Voloshenko A., Holinska T., Prodius O. The influence of arts education on love of the natural environment. *XVI International Scientific-Practical Conference "Actual Problems of Improving Farming Productivity and Agroecology"* (Dnipro, Ukraine, April 15–17, 2024). Issue: E3S Web Conf. 2024, Volume 538. Article Number 05004, 5 p. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202453805004>

39. Konovalenko T., Barantsova I., Maxim Rutkovskiy M. Intercultural approach to the motivation of studying foreign languages. *Scientific Bulletin Melitopol State Pedagogical University (Zaporizhzhia)*. 2022. No. 2(29), pp. 14–18. DOI: 10.33842/22195203-2023-29-14-18
40. Kovalynska I.V., Ternopil'ska V.I. A survey of multicultural education in Ukraine: state approach. Science and practice: Collection of scientific articles. Thorpe-Bowker®, Melbourne, Australia, 2016, pp. 256–259.
41. Kuchinke Lars, Kappelhoff Hermann, Koelsch Stefan. 'Emotion and music in narrative films: A neuroscientific perspective', in Siu-Lan Tan, and others (eds), *The Psychology of Music in Multimedia* (Oxford, 2013; online edn, Oxford Academic, 1 Sept. 2013), pp. 118–138. URL: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199608157.003.0006>,
42. List Ferenz. Ländler in Ab S.211. Timothy TK Murray, Piano. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7p-5P4B7PYKw>
43. Mahler Gustav. Symphony No. 4. (From the Musikverein in Vienna). Juliane Banse (soprano), Claudio Abbado (conductor); Jugendorchester URL: <https://www.youtube.com/watch?v=RQEoeXE2-0Q>
44. Master the Magical Laendler Dance alongside Tangled Rapunzel. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=4QXX8Io3z30>
45. Mozart W. A. 6 German Dances (Ländler), 1791. Wiener Mozart Ensemble, conductor: Willi Boskovsky URL: https://www.youtube.com/watch?v=czp-D2u_wE4
46. The Psychology of Music in Multimedia / Tan, Siu-Lan, and others (eds), *The Psychology of Music in Multimedia*. Oxford, 2013; online edn, Oxford Academic, 1 Sept. 2013, <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199608157.001.0001>,
47. O'Keefe Meghan. The Secret Sex In 'The Sound of Music'. Decider. March 2, 2015, 2:00 p.m. ET. URL: <https://decider.com/2015/03/02/secret-sexiness-sound-of-music/>
48. Ovsienko L., Rakityanska L., Kulyk O., Pet'ko L., Turchynova G., Zavad'ska T. Development of Multicultural Education: Tasks, Tools and Project Solutions. *TEM Journal*. 2023. Volume 12. Issue 3, August 2023, pp. 1451–1461. DOI: 10.18421/TEM123-25, ISSN 2217-8309.
49. Pet'ko Lyudmila. Multicultural upbringing of students and the formation of professionally oriented foreign language teaching environment. *Perspectives of research and development: Collection of scientific articles*. SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland, 2017. P. 164–170. URI <http://enpui.npu.edu.ua/handle/123456789/15804>
50. Pet'ko Lyudmila. The development of student youth aesthetic culture on professional direction. *Topical issues of contemporary science: Collection of scientific articles*. C.E.I.M., Valencia, Venezuela, 2017, pp. 188–192. URI <http://enpui.npu.edu.ua/handle/123456789/15093>
51. Pet'ko L., Kirilchuk N. The Eternal City and Eternal Love in the Rose "Roman Holiday". *Intellectual Archive*. Toronto: Shiny Word.Corp. (Canada). 2022. Vol. 11. No. 1. (January/March), pp. 31–57. URI: <http://enpui.npu.edu.ua/handle/123456789/37063>
52. Porokhnitska A., Pet'ko L., Turchynova G. Oscars best actress winner Julie Andrews and a beautiful rose named after her. *Actual problems of modern science and practice : the XXXII International Science Conference* (Boston, June 29–July 02, 2021). USA. Boston : Bookwire™. 2021, pp. 39–53. URI: <http://enpui.npu.edu.ua/handle/123456789/34669>
53. Sawyer Diane. 'The Sound of Music' with Julie Andrews (Part 2). *ABC News*. 2015. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=axJPwi5CpiU>
54. Schubert Franz. 20 Ländler for piano duet (arr. J. Brahms), Piano Duo Shin-Park. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=014eM2eteSc>
55. Sears A. (2008). The coming of the musical play: Rodgers and Hammerstein. In W. Everett & P. Laird (Eds.), *The Cambridge Companion to the Musical*. /Cambridge Companions to Music. Cambridge: Cambridge University Press, 2008, pp. 147–163. DOI:10.1017/CCOL9780521862387.009
56. Somers Jeff. Things only adults notice in The Sound of Music. *Grunge*. February 12, 2022. URL: <https://www.grunge.com/328572/things-only-adults-notice-in-the-sound-of-music/>
57. That Brazilian Couple Teaches *The Sound of Music's* Laendler Dance – Tutorial. URL: https://www.youtube.com/watch?v=YnRqNmuaa_s
58. *The Sound of Music* (1965, USA, Robert Wise). URL: https://uakino.club/filmy/genre_drama/910-zvuki-muziki.html
59. *The Sound of Music* (movie, USA, 1965. Director: Robert Wise, time: 2:54:36.). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=edpeRzNTA8w>
60. Zillertaler Laendler. / Folk Dance Federation. Caloifornia. URL: <https://www.folkdance.com/LDNotations/ZillertalerLaendler1951LD.pdf>

Стаття надійшла до редакції 12.03. 2024

Стаття рекомендована до друку 19.04. 2024

Lyudmila Pet'ko

Candidate of Pedagogical Sciences, Dozent

at the Department of Foreign Languages and and Humanitarian Disciplines

Academy of Labour, Social Relations and Tourism, 3-A, Round Road, Kyiv, Ukraine, 03187

petkoluda2015@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-6064-2687>

MULTIDISCIPLINARY APPROACH TO STUDYING THE AUSTRIAN-GERMAN FOLK DANCE "LÄNDLER" IN THE FORMATION OF PROFESSIONALLY ORIENTED FOREIGN LANGUAGE EDUCATIONAL SPACE

The author develops the process of forming professionally oriented foreign language educational space in the university conditions through the prism of philosophy on the example of the Austrian-German folk dance "Ländler" from the film "The Sound of Music" (1965, USA), in this way focused attention on studying foreign language in higher school.

Pointed out that a multidisciplinary approach to teaching is one that covers all-inclusive and integrates different disciplines or fields of knowledge. It aims to foster creativity, critical thinking, and problem-solving skills among students in the conditions of university. A multidisciplinary approach combines knowledge and skills from several academic disciplines to address complex issues and difficulties. Rather than studying each academic topic separately, a multidisciplinary approach focuses on connecting them what positively influences on the development of students' professional competence. This method is necessary for effective teaching and learning

Considered the integration of multidisciplinary (as unifying and integrating the content of educational disciplines), intercultural (culture of the countries, which serves the cultural development of the student's personality) and multisensory (involves the use of visual, auditory and kinesthetic-tactile pathways, can enhance memory and ability to learn) approaches in the process of forming professionally oriented foreign language educational space in university conditions

The analysis of philosophical, psychological and pedagogical, and musicological literature on the topic of the presented research made it possible to determine and justify some theoretical and practical aspects of forming professionally oriented foreign language educational space (POFLES) in the university conditions on the example of the authentic film "Sounds of Music", in particular the Austrian-German folk dance "Ländler" from the point of view of various scientific approaches, and also reveal the peculiarities of forming in students of foreign language professional competence in institutions of higher education.

Using the Ländler dance, the author graphically summarizes the coverage of educational disciplines (eighteen), which are involved in the consideration and studying Austrian-German dance, which has become a classic.

As one of the means of interactive learning, the author considers the expediency of learning the Ländler dance with students, which stimulates their previously acquired knowledge of the specialty, such as future choreographers, primary school teachers, etc., which contributes to their assimilation of world cultural values, the development of intercultural experience, establishing social and communicative relations with fellow students, and in the future – their professional contacts. They will be able to develop strong relationships through the sharing of ideas and values and show mutual respect and understanding.

Key words: *foreign language, students, professional competence, multidisciplinary approach, intercultural approach, multisensory approach, movie "The Sound of Music" (1965, USA), the Ländler dance, professionally oriented foreign language educational space.*

REFERENCES

1. Vorobel, M.M., Romanchuk, O.V., Yurko, N.A. (2021). Modern models of intercultural and transcultural communicative processes of learning foreign languages. *Pedagogy of the formation of the creative personality in higher and secondary schools*. No. 78. P. 38–44. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.78.6>
2. Dirndl. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B4%D0%BB%D1%8C>
3. Duganova, Yu. (2023). For a beautiful posture, confidence and a successful career – Ukrainian kineticist Yulia Duganova about a new direction in self-development. *Society*. August, 23. https://destinations.ua/uk/social/Social/1161-ukrainian-kinetic-expert-yuliia-duganova-about-a-new-direction-in-self-development#google_vignette
4. Kalinets, Ihor. After the dance / Viburnum coat of arms: a collection of poems. Sumy, 2019.
5. Kuzmenko, V.V., Slyusarenko, N.V. (2020). The use of television content in the process of personality formation: history and realities of today. *Pedagogical almanac*: coll. of science **papers**. Kherson: Kherson Academy of Continuing Education, Issue 46. P. 10–18.
6. Kotnyuk, L.G., Onoprienko, T M. (2011). The use of authentic feature films as a means of forming students' communicative competence. *Proceedings. Series: Philological sciences (linguistics)*: In 2 parts (96). P. 380–385.

7. Otych, O.M. (2006). Art in the professional development of personality. *Modern information technologies and innovative teaching methods in preparation specialists: methodology, theory, experience, problems: coll. of science Ave. Issue 11*. Kyiv-Vinnytsia: JSC "Vinnytsia", 2006. P. 331–337.
8. Parahippocampal gyrus: structure, functions and diseases. *Sanomedica*. URL: <https://uk.sanomedica.com/%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BF%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%BF%D0>
9. Pet'ko, L. V. (2016). English for students-choreographers. Didactic material for practical classes and independent work of students in a foreign language specialty 6.020202 «Choreography»: student's book. Kyiv: Talkom, 169 p. : Il., portr.
10. Pet'ko, L. V. (2012). Studing of gender roles and interaction in the family with the future social teachers in a higher education institution for the practice work in the process of foreign language learning. *The scientific journal of M.P. Dragomanov NPU. Series 11. Social work. Social pedagogy*: coll. of science works [ed. A.Y. Kapska]. Vol. 14 (part II). Kyiv: Department of the NPU named after M.P. Dragomanova. 2012. P. 112–123.
11. Pet'ko, L. V. (2013). Educational and professional aspects of music-pedagogical orientation of foreign language teaching for students in the system of music-pedagogical training. *Music and education*: No. 3. P. 14–18.
12. Pet'ko L. V. (2015). Educational potential of the «Case study» method for the forming of the professionally oriented foreign language teaching environment in the conditions of university. *The scientific journal of M.P. Dragomanov NPU. Series 17. Theory and practice of education and upbringing*. Issue 27. P. 133–140.
13. Pet'ko, L. V. (2021). Lingua-pedagogical potential of the film «Roman Holiday» (1953) in professional and personal becoming for students. *Pedagogical almanac*: coll. of science **papers**. Kherson: Kherson Academy of Continuing Education, Issue 48. P. 157–165.
14. Pet'ko L. V. (2022). Intercultural competence of the student's higher education institution as a component of his professional skills (on the example of using authentic films) /Scientific innovations and advanced technologies in the paradigm of innovative development of society in today's challenges (to the World Day of Science in the name of peace and development "Fundamental sciences for the benefit of sustainable development" on November 10, 2022): materials of the international conference (Kryvyi Rih, Kropyvnytskyi, November 10, 2022). CP "Comprint". P. 67–72.
15. Pet'ko, L. V. (2014). The national component in the formation of a professionally oriented foreign language learning environment in university conditions. *Scientific notes*. Issue CXVII (117). P. 125–135.
16. Pet'ko, L. V. (2015). Pedagogical and educational ideas by V.O.Sukhomlinsky in the Formation of Professionally Oriented Foreign Language Teaching Environment in the Conditions of University. *Scientific notes. "Psychological and Pedagogical Sciences"* series (Nizhinsky State University named after Mykola Gogol). No. 3. P. 181–187.
17. Pet'ko, L. V. (2012). Stimulation of readiness of the future social teachers in a higher education institution for educational work in the process of foreign language learning (on the example of the movie «The Sound of Music», USA, Director R. Wise, 1965). *Current problems of teaching and educating people in an integrated environment*: coll. of science works No. 9 (11). Kyiv: "Ukraine" University. 2012. P. 84–95.
18. Pet'ko, L. V. (2018). Films in a foreign language in the formation of POFLES for biology students / Critical approach in teaching natural sciences: materials of the International. science method conf. (Kyiv, November, 14, 2018). P. 118–124.
19. Pet'ko, L.V. (2012). The Ways of Formation of Foreign Language Socio-Cultural Competence of Students of Music-Pedagogical Specialties in Higher School in the Process of Professional Teaching. *Problems of modern teacher training*. Vol. 6. Part 3. P. 57–62.
20. Podosynnikova, H. I., Kryvoshnya K. S. (2022). "Film club" as the interactive technology in pre-service English teachers training. *Foreign languages*. No 2. Pp. 32–46.
21. Seniovskaya, N. L. (2016). Feature film as a teaching tool for students-pedagogues in the study of «Pedagogics» course. *Scientific notes of the Ternopil National Pedagogical University. Series: Pedagogy*. No 3. P. 202–208.
22. Strelchuk, V. (2024). I'll dance and tell my friends: як говорити про танці англійською мовою / how to talk about dance in English / First Cambridge Center. 28.04.2023. <https://cambridge.ua/uk/blog/o-tantsakh-na-angliyskom-yazyke-slova-vyrazheniya-idiomy/>
23. Telykh, N. M. (2020). Dance as an art form: a lecture session. General education. 05. 05. 2020. <https://vseosvita.ua/library/tanec-ak-vid-mistectva-266120.html>
24. Trykashna, Y. I. (2017). Developing sociocultural competence of prospective philologists with the help of authentic feature films: thesis ... candidate ped. Sciences: 13.00.02 / Kyiv. National University named after T. Shevchenko. Kyiv. 394 p.
25. Shon Olena. (2016) Feature film in teaching English language: lingua-sociocultural aspect. Overcoming language and communication barriers: education, science, culture: a collection of scientific works / by general. ed. A.G. Gudmanyana, O.V. Kovtun. Kyiv: Agrar Media Group, P. 52.
26. Aine, B. (2020). My Habitual Journey In To Paradise. *Cinematically Speaking*. November 26, 2020. <https://film-historyandreviews.wordpress.com/>

27. Austrian folk dance Ländler (Ramsau). <https://www.youtube.com/watch?v=-nETIE3Vj0k>
28. Bathel Joan. (1966). 'The Sound of Music'. Biggest Money-Making Movie of All Time – How Come? *The New York Times*. November 20, 1966. <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/packages/html/movies/bestpictures/music-ar.html>
29. Beethoven, L. 7 Ländler in D Major, WoO 11 - Olli Mustonen Piano. <https://www.youtube.com/watch?v=org84w-PWoOE>
30. Bezdek, Matthew A., Gerrig, Richard J. (2008). Musical emotions in the context of narrative film. *Behavioral and Brain Sciences*. Vol. 31. Issue 5. October 2008. <https://doi.org/10.1017/S0140525X08005323>
31. Dancing Scene – The Ländler Austrian Folk Dance. *The Sound Of Music* (1965). Movie clip. <https://www.youtube.com/watch?v=3OCKvJYAFYw>
32. Dirndl Dress Part 1 | Burda Style 7057. <https://www.youtube.com/watch?v=ScLX0SvSo7s>
33. Dirty Dancing – *Time of my Life* (Final Dance), 1987, USA. <https://www.youtube.com/watch?v=WpmILPACRQo>
34. Entrées récentes. Laender. <https://ua-bal.livejournal.com/9070.html>
35. Epstein Russell A., Ward Emily J. (2010). How Reliable Are Visual Context Effects in the Parahippocampal Place Area? *Cerebral Cortex February*. Vol. 20. No 2. P. 294 –303.
36. How to Sew a Dirndl Step-by-Step Tutorial. <https://www.youtube.com/watch?v=Zrxe0-ldyV4>
37. Klingenbeck, F. (1943). Unsterblicher Walzer: die Geschichte des dt. Nationaltanzes / F. Klingenbeck. 2. Aufl. Wien: Frick, 1943. 106 p.
38. Komarovska, O., Vlasova, V., Pet'ko, L., Voloshenko, A., Holinska, T., Prodius, O. (2024). The influence of arts education on love of the natural environment. *XVI International Scientific-Practical Conference "Actual Problems of Improving Farming Productivity and Agroecology"* (Dnipro, Ukraine, April 15–17, 2024). Issue: E3S Web Conf. 2024, Volume 538. Article Number 05004, 5 p. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202453805004>
39. Konovalenko, T., Barantsova, I., Rutkovskiy, M. (2022). Intercultural approach to the motivation of studying foreign languages. *Scientific Bulletin Melitopol State Pedagogical University (Zaporizhzhia)*. No. 2(29). P. 14–18. DOI: 10.33842/22195203-2023-29-14-18
40. Kovalynska, I.V., Ternopilsk, V.I. (2016). A survey of multicultural education in Ukraine: state approach. Science and practice: Collection of scientific articles. Thorpe-Bowker®, Melbourne, Australia. P. 256–259.
41. Kuchinke, Lars, Kappelhoff, Hermann, Koelsch, Stefan. (2013). 'Emotion and music in narrative films: A neuroscientific perspective', in Siu-Lan Tan, and others (eds), *The Psychology of Music in Multimedia* (Oxford, 2013; online edn, Oxford Academic, 1 Sept. 2013). P. 118–138. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199608157.003.0006>
42. List, Ferenz. Ländler in Ab S.211. Timothy TK Murray, Piano. <https://www.youtube.com/watch?v=7p5P4Bp7PYKw>
43. Mahler, Gustav. Symphony No. 4. (From the Musikverein in Vienna). Juliane Banse (soprano), Claudio Abbado (conductor); Jugendorchester <https://www.youtube.com/watch?v=RQEoeXE2-0Q>
44. Master the Magical Laendler Dance alongside Tangled Rapunzel. <https://www.youtube.com/watch?v=4QXX-8Io3z30>
45. Mozart, W. A. 6 German Dances (Ländler), 1791. Wiener Mozart Ensemble, conductor: Willi Boskovsky. https://www.youtube.com/watch?v=czp-D2u_wE4
46. The Psychology of Music in Multimedia / Tan, Siu-Lan, and others (eds), *The Psychology of Music in Multimedia*. Oxford, 2013; online edn, Oxford Academic, 1 Sept. 2013. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199608157.001.0001> Publisher: Oxford University Press
47. O'Keefe, Meghan. (2015). The Secret Sex In 'The Sound of Music'. Decider. March 2, 2015, 2:00 p.m. ET. <https://decider.com/2015/03/02/secret-sexiness-sound-of-music/>
48. Ovsienko, L., Rakityanska, L., Kulyk, O., Pet'ko, L., Turchynova, G., Zavadzka, T. (2023). Development of Multicultural Education: Tasks, Tools and Project Solutions. *TEM Journal*. Volume 12. Issue 3, August 2023. P. 1451–1461. DOI: 10.18421/TEM123-25, ISSN 2217-8309.
49. Pet'ko, Lyudmila. (2017). Multicultural upbringing of students and the formation of professionally oriented foreign language teaching environment // Perspectives of research and development: Collection of scientific articles. – SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland, 2017. P. 164–170.
50. Pet'ko, Lyudmila. (2017). The development of student youth aesthetic culture on professional direction // Topical issues of contemporary science: Collection of scientific articles. – C.E.I.M., Valencia, Venezuela. P. 188–192.
51. Pet'ko, L., Kirilchuk, N. (2022). The Eternal City and Eternal Love in the Rose "Roman Holiday". *Intellectual Artchive*. Toronto: Shiny Word.Corp. (Canada). Vol. 11. No. 1. (January/March). P. 31–57. <http://enquir.npu.edu.ua/handle/123456789/37063>
52. Porokhnitska, A., Pet'ko, L., Turchynova, G. (2021). Oscars best actress winner Julie Andrews and a beautiful rose named after her. *Actual problems of modern science and practice : the XXXII International Science Conference* (Boston, June 29–July 02, 2021). USA. Boston : Bookwire™. P. 39–53. <http://enquir.npu.edu.ua/handle/123456789/34669>

53. Sawyer, Diane. (2015). 'The Sound of Music' with Julie Andrews (Part 2). *ABC News*. 2015. <https://www.youtube.com/watch?v=axJPwi5CpjU>
54. Schubert, Franz. 20 Ländler for piano duet (arr. J. Brahms), Piano Duo Shin-Park. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=014eM2eteSc>
55. Sears A. (2008). The coming of the musical play: Rodgers and Hammerstein. In W. Everett & P. Laird (Eds.), *The Cambridge Companion to the Musical* / *Cambridge Companions to Music*. Cambridge: Cambridge University Press. P. 147–163. DOI:10.1017/CCOL9780521862387.009
56. Somers, Jeff. (2022). Things only adults notice in The Sound of Music. *Grunge*. February 12, 2022. <https://www.grunge.com/328572/things-only-adults-notice-in-the-sound-of-music/>
57. That Brazilian Couple Teaches *The Sound of Music's* Laendler Dance – Tutorial. https://www.youtube.com/watch?v=YnRqNmuaa_s
58. *The Sound of Music* (1965, USA, Robert Wise). https://uakino.club/filmy/genre_drama/910-zvuki-muziki.html
59. *The Sound of Music* (movie, USA, 1965. Director: Robert Wise, time: 2:54:36.). <https://www.youtube.com/watch?v=edpeRzNTA8w>
60. Zillertaler, Laendler. / Folk Dance Federation. Caloifornia. <https://www.folkdance.com/LDNotations/Zillertaler-Laendler1951LD.pdf>

The article was received by the editors 12.03. 2024

The article is recommended for printing 19.04. 2024